

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petiti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po Cianovem obisku v Budimpešti:

Madžarska se mora odpovedati svojim aspiracijam

Zahteva po skupni meji s Poljsko se smatra že za likvidirano — Madžarska se mora sporazumeti z vsemi sosedi, zlasti pa z Jugoslavijo, ker je to v interesu mirnega razvoja v Srednji Evropi

Budimpešta, 23. dec. e. O razgovorih med grofom Ciano in madžarskimi državljani ni bilo izdano nikakoli službeno obvestilo, v glavnem zaradi tega, da se na videz ohrani nepolitični značaj obiska italijanskega zunanjega ministra. Po obvestilih, ki so znana dosedaj, pa kaže da je bilo v razgovorih v Budimpešti skoraj v vseh vprašanih doseženo soglasje. Razen teh razgovorov, ki bodo pač v prvi vrsti služili okrepljenju odnosov med Italijo in Madžarsko, spadajo v kompleks teh vprašanj tudi vprašanja gospodarske narave, glede katerih je bilo tudi doseženo popolno soglasje. Najtežji problem je bilo seveda vprašanje Podkarpatske Rusije in v zvezi s tem tudi vprašanje skupne meje. Glede na stališče, ki ga v tem pogledu zavzema Nemčija, je ostalo to vprašanje

kakor zatrujejo, za sedaj odprto, tako da bo končna odločitev padla šele po obisku grofa Csakyja meseca januarja v Nemčiji. Ob tej priliki pride tudi do sklepa o pristopu Madžarske k protikomunističnemu paktu.

Rim, 23. dec. e. Doznajajo, da je grof Ciano ob svojem odhodu iz Budimpešte povabil grofa Csakyja naj obišče Rim po božičnih praznikih. Po odhodu Ciana v italijanskim krogih je zadovoljstvom komentirajo pozitivne rezultate italijanskega obiska v Budimpešti. Vsi italijanski krogi se strinjajo v mnenju, da bodo razgovori grofa Ciana imeli velik vpliv na nadaljnji razvoj položaja v Podunavju. Kot rezultat teh razgovorov pričakujejo italijanski politični krogi konkretno in široko diplomatsko akcijo v tem delu

Evrope. Vsi listi poudarjajo, da je beograjski sporazum med Italijo in Jugoslavijo, kakor je izjavil grof Ciano, podlaga za italijansko politiko v Podunavju in na Balkanu.

Pariz, 23. dec. e. Italijanska politika v srednji Evropi v zvezi z obiskom grofa Ciana v Budimpešti je predmet največje pozornosti pariškega tiska, ki smatra, da si je grof Ciano o priliki svojih razgovorov prizadeval doseči čim ožje zblizanje med Madžarsko in Jugoslavijo. Rimski dopisnik »Tempsa« poroča da je italijanska politika v srednji Evropi jasno očrta na v luči rimskih komentarjev obiska grofa Ciana v Budimpešti. Italija se bo po teh komentarjih sodeč zavzela za to, da se ustvari sodelovanje med Madžarsko in Jugoslavijo.

Trst, 23. dec. AA. Stefani. Snoči se je zunanji minister Ciano vrnil z Madžarskega. Krajevne oblasti in fašistične organizacije so ga prisrčno sprejele. Nato je grof Ciano nadaljeval vožnjo v Rim.

Budimpešta, 23. dec. e. Včeraj dopoldne je prišlo na seji madžarske zgorne zbornice do burnih demonstracij proti vladi. Član zgorne zbornice Szilagy je ostro kritiziral politiko Imredyja, navajajoč, da zgornja zbornica ni bila dovolj obveščena o zunanjem in notranjem položaju in da tudi ni bila dovolj poučena o pravih vzrokih odstopa bivšega zunanjega ministra Kanye, kakor tudi ne o delu arbitražne komisije na Dunaju. Govor Szilagya je odobraval precej članov zgorne zbornice.

Anthony Eden

bivši angleški zunanji minister, o katerem se sedaj po povratku iz Amerike govori, da bo vstopil v Chamberlainovo vlado ter mu bo poverjen eden izmed resorov narodne obrambe

Notranjopolitične reforme v ČSR

Razpust komunistične stranke — Vprašanje novih parlamentarnih volitev

Praga, 23. dec. e. Danes bo zadnja seja ministrskega sveta pred božičnimi prazniki. Prejšnja seja ministrskega sveta je trajala globoko v noč. Čeprav ni bilo o nji izdano nobeno obvestilo, doznajajo, da so reševali razna aktualna vprašanja, zlasti vprašanje bodočega proračuna, ker brez rednega proračuna Ravno tako ne reševali vprašanje raznih uredb, katerih veljavnost poteče konec leta. Zelo važno je tudi vprašanje obstoja komunistične stranke. Pričakujejo, da bo to vprašanje definitivno rešeno na današnji seji, kateri bodo prisostvovali tudi ministri Slovaške in Podkarpatske Rusije. Po sklepu vlade o ustavitvi delovanja te stranke pričakujejo še nadaljnje korake, tako da je soditi, da bo stranka popolnoma likvidirana. Prejšnja vlada ni imela zakonske osnove, da bi lahko popolnoma razpustila stranko. Na podlagi zakona o izred-

nih pooblastilih pa lahko sedaj razveljavi tudi mandate komunističnih poslancev in senatorjev. S tem bo število poslancev v praškem parlamentu spet zmanjšano. Tudi ni izključeno da pride do razpusta parlamenta, zlasti če zaradi tega ker so bile na Slovaškem že izvedene volitve a v kratkem bodo tudi v Podkarpatski Rusiji kjer so določene za mesec marec. Sedanjí parlament po mnenju političnih krogov predstavlja nekaj anahronizem. Postavlja se tudi vprašanje s strani Slovačkov, ali slovaški poslanci ki pripadajo drugim političnim strankam in ne vladni skupini, zlasti novo ustanovljeni nacionalni delavski stranki ki je prišla namesto socialne demokratske stranke, imajo še mandat s strani naroda po zadnjih volitvah na Slovaškem, pri katerih je vladna lista dr. Tise dobila okrog 90% glasov.

Zakaj je bil Hodžera odstavljen

Izjava novega predsednika borbašev dr. Lukića

Beograd, 23. dec. e. Glede na demanti, ki ga je podalo tajništvo Jugoslovenske narodne stranke borbašev glede odstavitve Svetozarja Hodžere kot predsednika stranke, je novi predsednik dr. Zivan Lukić izjavil: Mi smo g. Hodžero odstavili zaradi tega, ker se je na seji glavnega odbora naše stranke 6. oktobra obvezal, da bo za neko število oddelčnih članov naše stranke zagotovil samostojne kandidature, to je, da v tistih srezih druge stranke na li-

sti g. dr. Stojadinovića ne bodo imele svojih kandidatur. Dr. Hodžera se je obvezal, da bodo na listo dr. Stojadinovića sprejeti kandidati vseh tistih srezov, v katerih mi želimo postaviti vzporedne kandidature s kandidati JRZ. Toda dobili nismo niti ene samostojne kandidature. Naši kandidati v 81 srezih se niso mogli vezati s kandidati na listo g. dr. Stojadinovića po krivdi g. Hodžere.

Eden bo vstopil v vlado

Baje bo prevzel ministristvo za koordinacijo oboroževanja

London, 23. dec. br. Nocojšnji listi, med njimi »Times« in »Daily Telegraph« poročajo, da ni izključeno da bo pri skorajšnji prenosni angleške vlade ponovno stopil v vlado tudi bivši zunanji minister Anthony Eden. Veliko pozornost je zbudilo dejstvo, da je bil Eden po svojem povratku iz Amerike včeraj povabljen najprvo v zunanje ministristvo kjer je imel dolg razgovor z lordom Halifaxom, nato pa ga je povabil na razgovor še ministrski predsednik Chamberlain. Ker je Chamberlainu uspelo urediti odnose z Italijo zaradi česar je Eden svoječasno podal ostavko, smatrajo njegov vstop v razširjeno Chamberlainovo vlado za zelo verjeten. Zatrjuje se, da bodo Edenu ponu-

dili enega izmed resorov narodne obrambe, najbrž ministristvo za koordinacijo oboroževanja.

»Press Association« pa piše, da v vladnih krogih nimajo namena ponuditi bivšemu zunanjemu ministru Edenu kakšno mesto v britanski vladi. Prav tako izjavljajo. Edenovi prijatelji, da tudi Eden nima takšnega namena. V zvezi s kritiko mlajših ministrov trdi »Press Association«, da ni v doglednem času pričakovati nobene rekonstrukcije vlade. Zdi se, da bodo vsa vprašanja, ki so se v tem pogledu pojavila, prišla na dnevni red šele tedaj, ko se predsednik vlade Chamberlain vrne iz Rima.

Kongres turške narodne stranke

se bo sestal za božične praznike v Ankari, da izvoli novega predsednika

Carigrad, 23. dec. e. Izredni kongres turške narodne republikanske stranke ki je sklican za 26. december v Ankari, je v ospredju političnih razprav v Turčiji. Zaradi tega je tudi opažati pojačano politično razgibanost. Delegati se prihajajo v Ankari in vsi hoteli so že polni. Na kongresu bo zastopanih 529 delegatov, od teh bo 315 narodnih poslancev ter 214 delegatov posameznih strankinskih organizacij. Predsednik vlade Dželal Bajar bo v ponedeljek v Ankari priredil njim na čast pozdravni večer. Kongres se prične v ponedeljek ob 10. v veliki dvorani turške na-

rodne skupščine. Otvoril ga bo predsednik Dželal Bajar, ki bo v svojem govoru povedal vzroke, zakaj je bil sklican izredni kongres. Ob tej priliki se bo v daljšem govoru poklonil tudi umrlemu predsedniku Atatürku. Kongres bo izvolil dva podpredsednika, šest tajnikov in 15 članov v komisijo, katere naloga bo, sprejemati statute stranke. Spremembe se bodo nanašale na volitve predsednika stranke, ki bodo sledile takoj nato. Izvoljenih bo tudi 16 članov v vodstvo stranke. Kongresu bo prisostvovalo tudi 8 valijev in istambulske valij dr. Kirdar.

Bolgarski proračun

Sofija, 23. dec. e. Načrt bolgarskega državnega proračuna za leto 1939 je zaključen in bo v dveh ali treh dneh predložen narodnemu sobranju. Proračun predvideva izdatke v višini 7 milijard 732 milijonov in ravno toliko dohodkov. Med izdatki je določeno za zunanje ministristvo 180.500.000, za notranje ministristvo 552.500.000, za ministristvo vojske, letalstva in mornarice 2.360.100.000. V primeri s sedanjim je novi proračun povišan za 405 milijonov.

Neuspeh vseameriške konference

LIMA, 23. decembra. AA. Reuter: Sedaj postaja že očitno, da vseameriška konferenca ni rodila tistega uspeha, ki so ga pričakovali. Velika vprašanja, kakor n. pr. ustanovitve ameriške zveze narodov, so odložena za pet let. Konferenca ni smatrala za potrebno sprejeti definicijo napadalca in celo ni sprejela nobenega sklepa o izvajanju sankcij. Delegati si prizadevajo, da najdejo srednjo pot med obema definicijama o napadalcu. Po vesteh iz Washingtona so v zunanjem ministristvu nezadovoljni, ker skušajo emisarij totalitarnih držav sabotirati konferenco v Limu.

la za potrebno sprejeti definicijo napadalca in celo ni sprejela nobenega sklepa o izvajanju sankcij. Delegati si prizadevajo, da najdejo srednjo pot med obema definicijama o napadalcu. Po vesteh iz Washingtona so v zunanjem ministristvu nezadovoljni, ker skušajo emisarij totalitarnih držav sabotirati konferenco v Limu.

Huda zima v Angliji

London, 23. dec. AA. Reuter. Sneg, led in megla v vzhodnih delih in nevihte v severnih delih države so včeraj za nekaj ur popolnoma ustavile ves promet. To se je zgodilo posebno v Londonu. Božične pošiljke niso mogle dalje, letalski promet je pretrgan, ladje na Temsi pa tudi nič več ne plovejo. Včerajšnji dan je zmrazilo deset ljudi. To se pravi, da je od ponedeljka dalje našlo smrt zaradi ostre zime več ko 50 ljudi. Temperatura je snoči sicer nekoliko poskočila, toda ponoči je spet padla.

Amerika odklanja nemške proteste

Roosevelt se je solidariziral z notranjim ministrom in zavrnil protest zaradi njegove ostre kritike nacizma

Washington, 23. dec. e. Pomočnik ministra zunanjih stvari Wells je obvestil odpravnika nemškega veleposlaništva Tomsena, da ameriška vlada ne more ugoditi zahtevam Nemčije glede na govor ameriškega notranjega ministra Ickesa. Wells je izjavil Tomsenu, da je Ickes v svojem govoru izrazil mišljenje večine ameriškega naroda, ki budno zasleduje dogodke v Nemčiji. Izjava Wellsa je bila zelo ostra, kakor so redke v pogovorih med diplomati. Wells je dalje omenil da kritika g. Ickesa, ki se nanaša na delovanje Forda in Lindbergha pomeni popolnoma notranje ameriško vprašanje, na katerem so lahko Nemci desinteresirani in niti ni treba razpravljati o tem. Ravno tako je Wells odgovoril na nemške zahteve glede kritike nemške politike v Ameriki, da ne bo prenehala vse dotlej dokler bodo v Nemčiji napadali ameriške predstavnike. Ta razgovor Wellsa s Tomsenom je znatno poslabšal nemško-ameriške odnose. Tomsen je izjavil da upa da se bo vlada USA javno opravičila zaradi govora notranjega ministra Ickesa. Wells je to odklonil, navajajoč, da nemški tisk nepresta-

no napada člane tujih vlad, čeprav je ves tisk pod kontrolo nemške vlade. Nato je Tomsen pripomnil, da se tiska ne more vzporejati z govorom predstavnika vlade. H koncu pa je Wells izrazil svoje osebno mišljenje, da si bo prizadeval v tem smislu, da bo sporazum dosežen mirnim potom.

Predsednik Roosevelt je snoči obiskal notranjega ministra Ickesa na njegovem posestvu v Marylandu in ostal več ur pri njem. V ameriških krogih tolmačijo ta obisk kot očitno demonstracijo in kot dokaz, da se Roosevelt popolnoma strinja s stališčem notranjega ministra.

London, 23. dec. AA. Protest nemške vlade v Washingtonu je glavni predmet pisanja današnjih tiskov. Ki prinašajo članke z velikimi naslovi o tem protestu. Nekateri listi pišejo, da je predsednik Roosevelt odobril Ickesove izjave. Washingtonski dopisnik »Daily Telegraph« na trdi, da je nenadni obisk predsednika Roosevelta na posestvu ameriškega notranjega ministra Ickesa zbudil vtis, da je Roosevelt prosil ministra na prijateljski način, naj prepusti njemu izjave o zunanji politiki.

Invalidski dom v Parizu gori

Del te znamenite in zgodovinske palače je ogenj že uničil

Pariz, 23. dec. e. Snoči je nastal požar v okolici Doma invalidov Gasilci so imeli velike težave zaradi pomanjkanja vode in zaradi tega ker je voda v ceveh sproti zmrzovala. Okrog pol 1 zjutraj so bili na kraju požara zbrani skoraj vsi pariški gasilci, ki se trudijo, da ogenj omeje. Ogenj je že zajel levo krilo poslopja Doma invalidov, ki je obrnjeno na Boulevard d'Invalides, vendar upajo, da jim bo uspelo rešiti srednji del poslopja. Na kraju požara so prispele najprej prosvetni minister Zey, nato sam predsednik vlade Daladier in notranji minister Sarraut.

Ogenj je nastal v levem krilu poslopja nasproti Invalidskemu Bulvaru. Okoli

21.15 je poveljnik straže opazil iskre na strehi doma. Za iskrami je kmalu nato šnil plamen, ki je postajal od trenutka do trenutka večji, ter kmalu zajel fasado v dolžini več 10 metrov. Takoj so alarmirali gasilce, ki so kmalu prišli z vseh pariških gasilskih postaj. Požar je prodiral celo do arhiva, ki so ga zadnje čase spravili pod streho.

Pariz, 23. dec. br. Še le davi okrog 7. je naposled uspelo, da so ogenj zadušili. Uničen je ves trakt Invalidskega doma. Ogenj je zajel tudi arhiv in uničil mnogo dragocenih dokumentov. Uvedena preiskava do slej še ni mogla ugotoviti, kako je ogenj nastal. Škoda je zelo velika.

Daladierove težave v zbornici

Pariz, 23. dec. br. Pri proračunski razpravi v poslanski zbornici se mora ministrski predsednik Daladier boriti z velikimi težavami. Zbornica je zasedala vso preteklo noč. Pri razpravi o določbah finančnega zakona je moral Daladier ponovno postaviti vprašanje zaupnice, ki mu je bila izglasovana s pičlo večino. Daladier je pred glasanjem zagrozil, da bo razpustil zbornico, če bo izglasovala vladi nezaupnico ter objavil, da ima od predsednika republike pooblastilo za razpis volitev, če bi zbornica ovirala delo vlade za konsolidacijo državnih financ.

Snežne razmere

Uradno poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD, JZSS z dne 23. 12. 1938

Kranjska gora 810 m: —6, drobno mede, 45 cm pršica, sankanje ugodno.
Rateče-Planica 870 m: —6, drobno mede, 15 cm pršica na 46 podlage, sankanje ugodno.
Planica-Tamar 1108 m: —6, drobno mede, 18 cm pršica na 48 podlage.
Dovje-Mojstrana 650 m: —4, 30 cm pršica, Pokljuka 1300 m: —5, drobno mede, 15 cm pršica na 45 podlage.
Gorjuse 1000 m: —3, drobno mede, 55 cm snega.
Sv. Janez ob Boh. jezeru 530 m: —1, drobno mede, 60 cm snega.
»Zlatoreg« ob Boh. jez. 530 m: —6, drobno mede, 20 cm pršica na 55 podlage, cesta iz Bohinjske Bistrice do Zlatorega spluzena.
Komna 1520 m: —3, drobno mede, 10 cm pršica na 90 podlage.
Dom na Kravcu 1700 m: —4, drobno mede, 60 cm pršica.
Velika planina 1558 m: —5, drobno mede, 60 cm pršica.
Škofja Loka 350 m: —2, drobno mede, 30 cm snega.
Polzevo 620 m: —1, drobno mede, 35 cm pršica.
Sv. Planina 985 m: —5, drobno mede, 28 cm pršica.
Celjska koča 700 m: —3, 25 cm pršica.
Mozirska planina 1444 m: —6, drobno mede, 60 cm pršica.
Mariborska koča 1080 m in Pohorski dom 1030 m: —4, drobno mede, 8 cm pršica na 17 podlage.
Ruška koča 1249 m: —6, drobno mede, 25 cm pršica.
Ribnica na Pohorju 715 m: —2, drobno mede, 24 cm pršica.
Koča pod Kopo 1377 m: —4, drobno mede, 25 cm pršica.
Peca 1654 m: —4, drobno mede, 65 cm pršica.
Rimski vrelce 530 m: —4, drobno mede, 38 cm pršica.
Sodražica: —2, drobno mede, 6 pršica na 31 podlage.

Zima v Sibiriji

Tallin, 23. dec. AA. DNB. Listi poročajo iz Moskve, da so se vojaški transporti, ki so v zvezi z napetostjo med Sovjetsko Rusijo in Japonsko, morali ustaviti v Sibiriji zaradi silnega mraza. Ukrenili so vse potrebno, da bodo transporti mogli nadaljevati svojo pot. Zaradi silno hude zime je železniški promet in telefon prekinjen deloma tudi v Srednji Rusiji.

Borzna poročila.

Cuřih, 23. decembra. Beograd 10, Pariz 11.665, London 20.66, New York 442.75, Bruselj 74.65, Milan 23.30, Amsterdam 240.62, Berlin 177.50, Praga 15.125, Varšava 83.62, Bukarešta 3.25.

